

tillige at sige, at først og fremmest maatte det komme an paa det private Initiativ, at det maatte være det, som til alle Tider skal være Bærer af og Forudsætningen for Handelens Udvikling. Jeg tror, at deri ligger ganske den samme Tanke udtrykt som den, det ærede Medlem citerede, naar han henviste til Udtalelser paa Handelsmøder af en i Handelsstanden særlig fremtrædende Mand. Det er ganske den samme Tanke, som ligger i dette, at det kan aldrig blive Administrationens Sag at lære Handelsstanden at handle, lige saa lidt som at lede Handelen i det hele herhjemme, men at den ved sine Forbindelser saavel i Udlandet som i Indlandet — og netop dertil sigtede ogsaa en enkelt Ytring af mig om, at vedkommende Departement skulde staa i meget intensiv Forbindelse med Handelsstanden herhjemme — kan blive et Organ, hvortil Handelsstanden altid vil ty, baade for selv at faa Raad og for at fremkomme med de gode Raad, som den mener at burde give Administrationen for derigennem bedre at kunne faa Foranstaltninger enten forelagte Lovgivningsmagten eller administrativt gennemførte. Det ærede Medlem omtalte nærmere sin Opfattelse af Grosserersocietetets Komites Stilling i de forløbne Aar og beklagede, at der ikke fra Komiteens Side var taget Initiativ paa Tider, hvor det kunde have været ønskeligt, lige saa lidt som det ærede Medlem i saa Henseende fandt Handelsmødernes Initiativ sænlig fremtrædende. Ja, jeg skal ikke dømmе herom, men jeg tror, at det ærede Medlem ikke ser rigtig i saa Henseende. Jeg tror, at Grosserersocietetets Komite hidtil i mange Tilfælde, saa vidt det har kunnet ske, har ydet Vejledning og ydet Regeringen Støtte samt søgt Regeringens Hjælp, hvor Omstændighederne have paakrævet det. Men hvis man savner noget i den Henseende, forekommer det mig ogsaa, at man bør yde sin Haandsrækning til et Skridt, af hvilket Handelsstanden lover sig saa meget, som den gør. Det laa nu heller ikke i det ærede Medlems Udtalelser, saa vidt jeg kunde forstaa, at han ikke kunde tænke sig, at Institutionen kunde gøre Nytte i forskellige af de Retninger, med Hensyn til hvilke Handelsstanden gør sig Forhaabninger derom. Og for saa vidt det ærede Medlem mener, at denne Reform kun vilde betyde en Styrkelse af den økonomiske Reaktion herhjemme, ja, saa kunde det jo netop være, at hvis man hidtil har fundet Handelsstandens Stilling reaktionær paa mange Punkter, saa vilde

den Omstændighed, at den nu fik en Institution, til hvilken den selv kunde ty, og fra hvilken den kunde modtage Impulser, kunne bevirke, at den fik et friere, et mere aabent Blik for Momenter, som den hidtil paa Grund af manglende Vejledning ikke har kunnet have Blik for. — Jeg skal saa kun over for det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Høegh-Guldberg) sige, at jeg med stor Glæde skal imødekomme Ønsket om at faa den af ham nævnte Udtalelse af 1897 fra Fællesrepræsentationen for den danske Handelsstand gjort bekendt blandt ærede Medlemmer, enten ved at den trykkes særskilt og omdeles i Rigsdagen, eller ved at den tilstilles Udvalget til eventuel Indlemmelse i den Betænkning, som bliver afgiven i denne Sag.

C. Hage: Den ærede Minister mente, at jeg ved at omtale de i Indenrigsministeriets første Departement nu ansatte Embedsmænd skulde have glemt en Kontorchef. Det skulde undre mig, om det var Tilfældet, da jeg læste lige op af Statskalenderen. Men for at forebygge Misforstaaelse skal jeg gerne endnu en Gang nævne de Embedsmænd, som ere ansatte i det nuværende første Departement under Indenrigsministeriet. Det er altsaa en Departementschef, en Kontorchef, 2 eller 3 Fuldmægtige — jeg er endnu ikke ganske klar paa, om det er 2 eller 3 (*Indenrigsministeren*: Det er 3) — altsaa bliver det tilsammen 5 mere overordnede Embedsmænd, som bistaas af 7 Assistentter, eller i alt 12 Mand. I det foreslaaede Handelsdepartement ønskes ansat en Departementschef, en Kontorchef og to Fuldmægtige — det er 4 — samt 4 Assistentter — det bliver i alt 8. Nu have hidtil de 12 Mand, som findes i første Departement, besørget det hele. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at naar der kommer et helt nyt Departement til med 8 Mand, maa Følgen blive den, enten at de 8 faa forholdsvis meget lidt at bestille, eller ogsaa at de 12 ville være mange for mange.

Indenrigsministeren (Bardenfleth): Jeg skal hertil kun bemærke, at naar man tænker sig, at det ny Departement skulde overtage ikke blot en Del af de Sager, som nu behandles af 1ste Departement, men tillige en Række andre Sager, vil det jo dog kunne forstaaes, at en Forøgelse af Personalet vil være nødvendig. Hvorvidt den foreslaaede Forøgelse er for stor, og hvorvidt Udskillelsen af disse Sager vil